

Генеральному секретарю
Сора-Согеса
Пека Песонену

У проекті Основних напрямів бюджетної політики на 2016 рік вітчизняним урядом передбачено перехід на загальну систему оподаткування агропромислового комплексу України вже з 2016 року. Позиція Кабінету Міністрів України, який посиляється на вимогу МВФ, згубна для галузі і йде врозрід з ефективним розвитком аграрного сектору України.

Все це відбувається всупереч Коаліційній угоді, яка є дорожньою картою для уряду й основою для формування бюджетної політики, де погоджена позиція про збереження спецрежиму ПДВ для АПК до 1 січня 2018 року. Пільги для агропромислової галузі також прописані в угоді про асоціацію України з ЄС, відповідно до норм СОТ.

Незважаючи на важку фінансову ситуацію в Україні, в умовах зниження промислового виробництва, зменшення роздрібної торгівлі, дестабілізації фінансової системи країни, тільки сільськогосподарська галузь донедавна демонструвала позитивні показники розвитку. Так, за даними Державної служби статистики України, за підсумками 2014 року, частка АПК у ВВП України становила 17% (в обсязі \$31,4 млрд), частка АПК у державних доходах дорівнювала 11% (\$4,8 млрд).

Особливо важливо відзначити значимість експортного потенціалу галузі. Україна є одним із лідерів у світі з експорту аграрної продукції. Частка АПК у загальному обсязі експорту України становить 31,5% (\$17,0 млрд), при цьому вже понад десять років зберігається позитивне сальдо зовнішньої торгівлі продукцією АПК: за підсумками 2014-го воно становило більш як \$10 млрд.

Спеціальний режим оподаткування ПДВ для сільськогосподарських товаровиробників, який діє з 1998 року, виявився найефективнішим, до того ж абсолютно некорупційним механізмом реальної підтримки сільського господарства. Варто зауважити, що пряма підтримка сільського господарства в Україні, на якій так наполягає уряд, часто зводиться до використання корупційних схем, які повною мірою ще не вдалося подолати.

Доводимо до Вашого відома, пане Песонен, що скасування спеціального режиму оподаткування ПДВ для сільськогосподарських товаровиробників з 1 січня 2016 року є **неприйнятним та згубним для сільськогосподарської галузі, насамперед з точки зору забезпечення продовольчої безпеки в Україні.**

Економічна динаміка розвитку АПК у 2015 році підтверджує необхідність збереження державної підтримки галузі – за підсумками 10-ти місяців 2015 року падіння обсягу сільськогосподарського виробництва складає 4,4%, а витрати на виробництво сільськогосподарської продукції зросли на 60-70% з початку року. Вперше за 10 років скоротилися всі показники по поголів'ю худоби та виробництву продукції тваринництва. Станом на 1 листопада 2015 року чисельність поголів'я ВРХ скоротилася на 240 тис. голів або на 5,4% (порівняно з аналогічним періодом минулого року), поголів'я птиці всіх видів –

на 7,6 млн. голів або на 3,2%. Аналогічна ситуація й з виробництвом продукції тваринництва: виробництво молока зменшилось на 4,4%, а яєць – на 14,8%.

Ситуація в АПК є несприятливою й через природний фактор – посушливі погодні умови спричинили зниження показників урожайності в рослинництві. За даними Українського Гідрометцентру, в Україні в 2015 році спостерігалася найбільша посуха за останні півстоліття, від якої насамперед постраждав аграрний сектор. Особливо це стосується пізніх культур: кукурудзи, сої, цукрового буряку, які від надмірного теплового стресу передчасно завершили вегетацію. При цьому відбулося зниження їх обмолочених площ, та - урожайності.

Стан справ значно погіршився в контексті підготовки до сівби озимих. Наприкінці серпня на фоні сухої погоди (тривалі хвили тепла із температурами повітря +34-39°C) по всій території країни, на 80% площ, призначених під сівбу озимих урожаю 2016 року, верхній шар ґрунту був сухий. Це спричинило затримку проведення посівної компанії й зменшення засіяних площ під озими на 1 млн. га. За оцінками експертів, сходи озимих наразі складають 65%, при загальному обсязі понесених витрат на їх посіви на рівні 12-15 млрд. грн. Ще 10-12 млрд. грн., з урахуванням інфляції, доведеться витратити аграріям на пересівання площ під озимими.

Не сприяє розвитку сільськогосподарської галузі й зовнішньоекономічна кон'юнктура – світові ціни на зерно знижуються вже декілька років поспіль.

При цьому, відсутня будь-яка компенсація за кредитами, не передбачено підтримки племінного стада, садівництва, прямих дотацій. Фіксований сільськогосподарський податок (зараз єдиний податок четвертої групи) збільшено в 21 раз. Доступ до кредитних ресурсів обмежений, а банківська відсоткова ставка перевищує 30% річних.

Для порівняння, загальний обсяг підтримки аграрного сектора в країнах Європейського Союзу в 2013-2014 рр. складає майже 60 млрд. євро щорічно, а це близько 526 €/га (або 20% від валової продукції АПК). В Японії 50% валової сільськогосподарської продукції компенсується державою за рахунок різних програм державної підтримки; в Туреччині – 28%; Канаді – 18%; в США – 7% тощо. Також слід зазначити, що в США вартість грошей для сільськогосподарських товаровиробників до 2%, в Європі до 5-7%, а в Росії працює програма компенсації відсотків на загальну суму \$1,6 млрд. у 2015 році.

Насамкінець, інвестиційний клімат у АПК України значно погіршується ще й нестабільністю податкового законодавства України. Традиційно вже в останні роки, що податкова реформа представлена фактично перед новорічними святами. А це є прямим порушенням вітчизняного законодавства і не відповідає принципу стабільності податкового законодавства, закріпленому у пп. 4.1.9 п. 4.1 ст. 4 Податкового кодексу України, відповідно до якого «зміни до будь-яких елементів податків та зборів не можуть вноситися пізніше як за шість місяців до початку нового бюджетного періоду, в якому будуть діяти нові правила та ставки. Податки та збори, їх ставки, а також податкові пільги не можуть змінюватися протягом бюджетного року». Сьогодні ж, і урядом, і податковим комітетом у парламенті пропонується кардинально змінити умови господарювання, зокрема, на селі, що може звести нанівець здобутки вітчизняного сільського господарства за часи незалежності.

Отже, за розрахунками фахівців та експертів аграрного бізнесу, скасування спецрежиму ПДВ з 1 січня 2016 року спричинить негативні соціально-економічні наслідки. Нижче наводимо лише деякі з них:

1) Сільськогосподарські підприємства втратять понад 19 млрд. грн. обігових коштів для фінансування поточної діяльності та розвитку.

2) Відбудеться різке скорочення обсягів сільськогосподарського виробництва, насамперед тваринництва – на 25-30%, що призведе до закриття значної кількості підприємств, і скорочення робочих місць – від 60-100 тисяч чоловік. Фонд заробітної плати в галузі знизиться більш ніж на 1,3 млрд. грн.

3) Втрата експортної виручки від реалізації продукції АПК складуть \$1,5-2 млрд. щорічно, що поглибить дефіцит торгового балансу (за підсумками 2014 року сальдо поточного рахунку продукції АПК склало більше \$10 млрд.) та посилить тиск на курс національної валюти.

4) Інвестиційна привабливість АПК буде практично нульовою.

5) У разі скасування спеціального режиму оподаткування ПДВ для сільськогосподарських товаровиробників загрожує системна криза.

При цьому важливо усвідомлювати, що аграрна галузь – це не тільки локомотив економіки України (завдяки якому, очевидно, доведеться повертатиміжнародні кредити), а насамперед фундамент продовольчої безпеки.

Враховуючи вище викладене, просимо Вас, шановний пане Песонен, від імені Сора-Согеса направити до Міжнародного валютного фонду та Уряду України ноти підтримки спільної позиції громадських професійних організацій АПК стосовно необхідності збереження спеціального режиму оподаткування ПДВ для сільськогосподарських товаровиробників України.

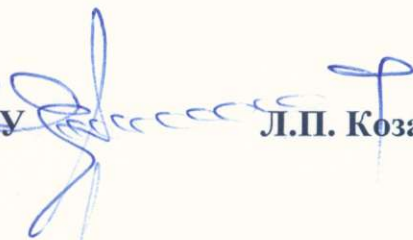
Наперед вдячні та сподіваємось на подальшу плідну співпрацю.

**Співголова Координаційної Ради
Всеукраїнського аграрного форуму,
Народний депутат України,
Заступник голови Комітету
Верховної Ради України з питань
аграрної політики та земельних відносин**

О.Б. Бакуменко

**Співголова Координаційної Ради
Всеукраїнського аграрного форуму,
Народний депутат України,
Голова міжфракційного депутатського
об'єднання «Аграрне об'єднання» у ВРУ**

Л.П. Козаченко

**Співголова Координаційної Ради
Всеукраїнського аграрного форуму,
Президент Асоціації
«Український клуб аграрного бізнесу»**

А.М. Ліссітса

Співголова Координаційної Ради
Всеукраїнського аграрного форуму,
Голова Аграрного союзу України

Г.В. Новіков

Співголова Координаційної Ради
Всеукраїнського аграрного форуму,
Президент Асоціації фермерів
та приватних землевласників
України

І.Ф. Томич